

ივერიე

ბაზა	შაბათი	ლირა	ბაზა	შაბათი
12	10	6	1	1
11	9 50	5	2	5 50
10	8 75	4	3	4 75
9	8	3	4	3 50
8	7 25	2	5	2 75
7	6 50	1	6	1 50

ცალკე ნომერი — ერთი შუკრი

1877—1893

საბალოტიკო და სალიტიერატურული გაზეთი

1877—1893

არმონიამის ასული და რომანოვიძის ძეგლის მემკვიდრეობის დაკრძალვის შესახებ

არმონიამის ასული და რომანოვიძის ძეგლის მემკვიდრეობის დაკრძალვის შესახებ. არმონიამის ასული და რომანოვიძის ძეგლის მემკვიდრეობის დაკრძალვის შესახებ. არმონიამის ასული და რომანოვიძის ძეგლის მემკვიდრეობის დაკრძალვის შესახებ.

სამაგისტრო მუხამალანდრა

სერბიის შტაბემა მეფემ ალექსანდრემ ერთხელ მიიკურა მეფის ცვლილების უკუბრუნება. მეფის ცვლილება მოულოდნელად მოხდა, და სერბიის შტაბემა მეფის ცვლილების უკუბრუნება მოახდინა. მეფის ცვლილება მოულოდნელად მოხდა, და სერბიის შტაბემა მეფის ცვლილების უკუბრუნება მოახდინა.

მხოლოდ წინა თვის, რა განსაცდელი გამოიარა სერბიის ერმა, მანამ თვისუფლებას ეფიქსებოდა... ათასი და ათათასი წამებული და დახოცილი სერბიელი, აზრებული და განადგურებული ქვეყანა ოსმალთაგან, ერთხელ ნათლავდა ჰომოციდს, რა ფასად დაუჯდა სერბიის შტაბემა ერს თავისუფლებისა და დამოუკიდებლობის მოპოვება. მაგრამ ესეები, ვამბობთ, შტაბეს მეფეს გაგებული აქვს მხოლოდ წინა თვისგან და თითონ არ მოსწონება არც ერთს განსაცდელს თავის სამშობლოსას.

ახალი ამბავი

* * * ნამდვილი წყაროდამ შევიტყუთ, რომ განსვენებულის ჩვენს პოეტის თ. ნიკოლოზ ბარათაშვილის ნეშტს ამ თვის 25-ს მოასვენებენ ქალაქ განჯადამ ტფილისის იმ მატარებლით, რომელიც მოდის დილის 8 საათზე. ვგზნობდამ წაასვენებენ დიდუბის ეკლესიაში და იქ მიიპარებენ მიწას.

ივერიის რელიგიისკენ

მოვუბნებთ ჩვენს ხელის მომწიფთ, სოფლის მასწავლებელთ გარდა, რომ ვისაც მხოლოდ სუთი ძნელი აქვს წარმოდგენილი გაზეთის ფასად, დანარჩენებს უნდა გამოჰყავსინთ ზირვედ მისინდები, ვინც ამ დრომდე არ გამოჰყავსინთ დანარჩენს ფულს ნაწილ-ნაწილად მისინ, გაზეთის გაზეთად მოქონება ზირვედ მისინდებ.

II მოთხიერება დრამიდან

და ტერეზია

მთხიერების სეკულეთა-მორის თარგ. ა. კავარლისა

მოთხიერება: ქ-ნი ავალა-დასა, მელოტიშვილის, არლანი, სარდისი; ბ-ნი ახაში, სემონიძე, გელდევანი, მათირიშვილი; კანდელი, ადამიძე და სხვ.

სახელმწიფო თეატრი კვირას, 18 აპრილს ქართულ თეატრის ანტრესტო

3. ა. აბაშიძე

გავერთავს წარმოდგენას

მონაწილეობას მიიღებენ სხვათა შორის ბ-ნი ბერძინიანი, ივრეაძე და მათირიშვილი.

ანტრესტში ორკესტრი დაუკრავს ადგილებს ფასი დაკლებული

წარმოდგენილი იქნება

I

აღიქეთი

პათილ-შოგილი მუხამალი

კომპოზიცია-ფერსი 3 მოქმედ. თარგ. ახაშვილისა.

ტფილისის ქალაქის გაკვეთას მიითხიერებენ და დასჯიან, რომ მისი კანცელარიაში 14 აპრილამდე ყოველ დღე შეიძლება მიღება დამატებითი საარჩევნო სიებისა 1893—1897 წწ. ხმისების ამომრჩეველთა ტფილისში.

ველეტონი

ცოტა რამ მცინებამისა

საზრდაობის (შინატი) მსაწიფლობა ქართის შინადას დრის.

რა ქორია ხოლერა? ხოლერის წინააღმდეგ ამაოდ წაშვარა საზღვრები. —საზრდაობა ქორთავან მფრუთლო. —ციმბირის ქორი. —ხურვება. —სისხლის სიღრმე. —კბერის ქეტი. —ვაზის ავადმყოფობა

შეადარებინა დაფრუტება. მშვეტა არ იქნება, ჩვენს შხრით, კვალად და კვალად ჩამოვადოთ სიტყვა ჩვენ დაუბაუბებელ სტუმარზე. ე. ი. ხოლერაზე, შევიგნოთ, რაც შეიძლება დაბეჯითებით, მისი თვისება და ხასიათი, რომ რიგინად გავუმსაინძრებდეთ.

შარშან, როგორც მოვხსენებთ, დიდი ქორიანობა გამოვიარეთ. გამოვიარეთ, მაგრამ გავიდეთ. კი სულ სამშვიდობოში, თუ არა, ვინ იცის. ექიმება გვარწმუნებენ, რომ ეს დაუბატებელი სტუმარი ასე მალე რაღაც ემშვიდობება მასწავლებელს.

ამ ერთის საუკუნის განმავლობაში მუქვეფიერ ინახულა მან ევროპა და ყოველივეს რაიოლენისამეწოთ იყო ხომღებ იქ დაკვირვებულთა, ასე რომ, შეიძლება წელსაც კიდევ გვეწვიოს. ეს მოსალოდნელი არის მართლა, რადგან ამ საშინელ ზამთარს შინა რუსეთსა და ციმბირ-

მეტად არ გავაგრძელებ სიტყვას ხოლერის ბუნების ასაწერად. ამზე ხშირად ჰქონია „ივერია“ ლაზარკი, მე მხოლოდ მოკლედ მოვიგონებ მითხვებს, თუ რა არის ხოლერა, რა საშავლება იყო მასთან საპროდუქციონად აღიარებული ამ უკანასკნელ დრომდე და რა აზრს დაადგ ეხლა მეტყინებთ:

ბეჯითად არის გამოკვლეული, რომ ხოლერა წარმოადგება ერთ სოკოს მფავს ასტისიანად, რომელიც ხოლერის ბაქტერიას ეძახიან. ეს არსება გონება-მეფულოდის სისწრაფით მრავლდება იქ, სადაც იპოვიან თავისთვის საზრდოს, განსაკუთრებით ბინძურ და ნოტიო ადგილს. თუკი ჩავიდა როგორმე კაცის სტუმარში და იქიდან უნებლად გადვიდა ნაწილებში, მაშინვე გამოიწვევს ხოლერის ავადმყოფობის ყოველნაირ შე-

დგეს, უწამლავს კაცს სისხლს და სამს ავადმყოფობის ორს მიანიჭებს და მისი ყუთი-სოფელს. რაკი გვაში დიაბუტებს, მის წინააღმდეგ მეტყინებთ უფროსი რამ წამალი, ჯერ-ჯერობით მინი, ანა მოეპოვება... ექიმები ავადმყოფს ხელს შეუწყობენ მხოლოდ, რომ, იქნება, თვით მისმა ბუნებამ ამ დახმარებით უფრო ადვილად სძლიოს ქორსა, მაგრამ მინიც და მინიც, ასეთი ფარჯობა ვერ აღლევს დიდ შეღავათს ავადმყოფს.

რაკი მეტყინებთ ვერა იღიანა რაკი ცაცის გავში დაბუდებული ხოლერის წინააღმდეგ, კაცმა მეორის შხრით მოუარა ამ საშინელ ქორს: განზრახა გვაში ჩასვლის წინააღმდეგ მისი მოსობა. გამოკვლეული იყო, რამ ხოლერის ბაქტერია ერთად სულ რამ არსება; იმას ჰქვამს თითქმის ყოველ ნაირი სიმკვლე და ბევრი სხვა წამლები. ამ წამლების შეწყობით და კარანტინის საშუალებით ფიქრობდენ ხოლერისგან თავის დაცვას, მაგრამ თვალა-უჩინარ ბაქტერია სადუნდა ზღვის, გამოდდა, რომ ვერც კარანტინი და საშხვეფელი წამლები აუფრებენ მინცა და მინც ხოლერას.

მშ რა ეშველება ადამიანს ამ ვასაქორში? მიშმაზისთვის ისევ დაკვირვებას და სცნეს, რომ ხოლერა და ბევრი სხვა ამ გავრი ქორი თავს აიტყულებს დარბილსა და დატყას ადამიანს, რომელიც არ შეუძლია ნოყიერის საქმით ისაზრდოვოს და სუფთად იცხოვროს. ხოლერის მსხვერპლთა შორის ასსა და ათასში ერთი თუ ორი გამოვიდა შეძლებული კაცი და ისიც იმიტომ გამოვიდა, რომ დაუძლეულით თავი ლითონთან სხვა რაიმე მიხვით. თუ რა ლითონი მინიშენლობა აქვს საზოგადოდას საზრდაობას სიმორთვისა და ქორის მსხვერპლისთვის, სწინა შემდეგ მეტყინებულ გამოკვლევა - დაკვირვებათაა.

ბევრს გავგონება, რომ ხარის ყველი (ციმბირის ქორი) ერთი საშინელი ქორთავანია, როგორც პირუტყვისა, ისე დაბინისათვის; მტრდობისათვის იმ ზომამდე არ არის საშიში, როგორც სხვა ცხოველისათვის: თორემტ სიღრმე და ჯანმრთელია მტრდობა შორის, რომელთაც აუტყეს ციმბირის ქორი, მხოლოდ ორი მოკვდა, ე. ი. ასის თავზე მხო-

* * * 30 აპრილს ტფილისის ოლქის სასამართლოს სესია, ამავე სასამართლოს წევრის თ. გ. ი. ბებუთაშვილის თავდადობის თვის, მისი შუღავების და დარჩება იქ 1 ოგინსამდე. გასარჩევად დანიშნულია 33 სისხლის სამართლის საქმე.

* * * ამავე სასამართლოს სესია, ი. ა. ბრინჯიის თავდადობით, 5 მინიღვან თვის დამლეველ განიხილავს ჯერ ღუმუთსა და შემდეგ თინეთს 27 საქმეს.

* * * გუმირ, 16-ს აპრილს, დილის 10-ს საათზე ოუნკრის სასწავლებლის მახლობლად, კავკასიის მსროლელთა მ-მე ბატალიონის ერთი ჯარის კაცი მეტყირის ნაბრუნდ იდგარში და დაიბრუნ.

* * * ამ უკანასკნელ დღეებში კარგა ბლომა საკლავი მოუღია ტფილისში კავკაციდან და ყარაბაღდან. მსხვილფეხი საქონელი მომეტებულ ნაწილად კავკასიას, ყარაღი - კი, მეთაბოელოდ ჩვილმეტი. მსაწიფლებში კანალიზისა და მარპირეთში აირჩიეს მტრედები იმის გამოსაკვლევად, თუ რა გავლენა აქვს ციმბირის ქორის სინაშლისაგან დასუსტებულ ამ კარგად გამოკვლევულ გავაზე, და აი რა აღმოჩნდა: 16 მტრედთა შორის, რომელთაც წინააღმდეგ იყვნენ დამშულნი — ზოგი 3, ზოგი 5 და ზოგი 7 დღით, 15 უბედ დაიხოცნენ ციმბირის ქორით, რაკი ეს ქორი აუტყეს. შემდეგ აუტყეს იგივე ქორი მტრედების მეორე წყობას, რომელნიც ჯანმრთელი და დაუმშველნი იყვნენ, მხოლოდ აცრის შემდეგ მოამიგეს. ქორი ამათაც დავრია და დაშოცა, მაგრამ უფოთა გვიან, ვიდრე წინააღმდეგობა ამასთანავე მსაწიფლეთ ისიც შეამჩნიეს, რომ აცრის წინა დამშულნი მტრედნი ღონიერად ებრძოდნენ ქორს და გამარჯვებულნიც გამოდიოდნენ განსაცდელისაგან, თუ აცრის შემდეგ სიკვდილმდგენ საზრდოს ამ გამოკვლევებში გამოიკვლია და დაამტკიცა ეს ქვეშაირება, რომ სიმშინლით დასუსტებულს და რიგინს საზრდოს მოკლდებულ უფოთა ეტანება და ადვილად იმორჩილებს ქორი. გამოჩენილი ექიმი, აწ განსვენ-

აქანი, სულ ყარბადლას, საიდნაც ბატანა მხოლოდ რკინის გზით. დღეში ზოგჯერ ათამდე ვაგონი ბატანი ჩამოიღეს ტუფლისში. რაკი საკლავო იმბატა, ამის გამო მკურნალ ქონელს აღარ ახორციენენ სასაბუაო, და ხორცის ღირსებამაც საქმისად იწერა. იმედო აქეთ, რომ თანდათან უფრო მომეტებული საკლავო შემოვა. აგრედე მოვალე ჩვილებიან აქეთიქედან კვრცხს, რომელიც ცხლა იყიდება ასი შვილ აბაზად, თუმცა-კი გაყიდვებზე არც პოლიცია და არც ქალაქის გამგეობა ძალს არ ატანენ.

* * * ჩვენ შევიტყუეთ, რომ ახალ თეატრის ამშენებელმა კომისიამ უკვე განაახლა თავისი მოქმედება თეატრის დამთავრების შესახებ. როგორც მკითხველმა იცის, დამთავრება თეატრისა იცისრა ხაზინამ. თავმჯდომარე კომისიისა დანიშნულია ბანი შარბილი, რომელიც ამ დღებში მიპარება თხოვნით ქალაქის გამგეობას, რომ გაუყენოს იქნას ქალაქის მილის წყლი თეატრის ცხოზში, რადგან ესეა სამუშაოდ დასჭირდება კომისიის კარგა ბგერა წყალთა.

* * * გუშინ, 16 აპრილს დედათა პირველ გინანზიამ იდღესასწაული იქნა წლიური ანგარიში, რომლიდანაც სჩანს, რომ გინანზიანი სულ 723 მოსწავლე ყოფილა. გაუთავებიათ კურსი მერვე დამატებული კლასისა 62 შეიარღს, ხოლო მეშვიდესი—63. დაჯილდოვებულ იქნა ოკროის მედლით, სხვათა შორის, ნინა ზაქარაძე და ნინა ხინდელიძე. პირველ ხარისხის ჯილდო მიიღო 19-მა და მეორესი—51-მა.

* * * აი ზოგჯერით ცნობანი დედათა მეორე გინანზიის შესახებაც. ამ გინანზიანი სულ 332 შეიარღს, ამათში რუსნი 188, ქართველნი—42 და სომეხნი—77; დანარჩენი სხვადასხვა ტომისანი არიან. ქართველ შეიარღებთა ჯილდო მიიღო მხოლოდ ერთმა, ელენე წყნეთელმა.

* * * ტფილისის სასულიერო სემინარიაში ეგზეკუტენტი 24 აპრილს დაიწ-

ყება. კადეტების კორპუსში—19 აპრილიდან

* * * როგორც ამბობენ, ცხეთის რკინის გზის გამოკვლევის ამ თავის დამდგმს შეუდგებიან.

* * * ჩვენ მოგვივიდა ცხეთში და მშუღულითა სსარგებლოდ ქ. მოსკოვი ქარველ სტუდენტებისადმი 30 მან. და კიდევ 2 მანთი, 1 მანთი N-სივან და 1 მან. გ. ბაქრაძესავან, სულ 32 მანთი.

* * * სოფ. დალიამ (ტფილისის მაზრა): საშინლად გაკირბებულია აქსაქონელი უსაქმლობით და საკვების უქონლობით. იმთის ცოდვით აღარ ვიცით, საით გადავცვიდეთ: არც ბაღალხია ჯერ და ბზე და თოვა ხომ დიდმეღებს სსაყოფი იშვიათადა გვაქს ხოლმე.

* * * ღარუბანია: აქაურ მეკვიდრთა სიხარულს საზღვარი არა აქვს. საქმე ი არაზია: გზუთები იუწყებიან, რომ ენდროს ვაჭრობა ისევ დაიწყება, რადგანაც ქმიურ საღებავს ის ღარუბანა აქვს, როგორც აქვს ენდროსავან გაკეთებულს საღებავსთა. თუ ეს მართალი გამოდგა, მაშინ დარუბანდლებს ბედ-იბალს, როგორც ქართველები ამბობენ, ძალი აღარ დაპყდეს...

ამ ცოტა ხნის წინად დარუბანდს იდიდ შეშობალოდ ქქინად ენდროს ვაჭრობით, მაგრამ როდესაც ქმიური საღებავი შემოიღეს, ენდროს ვაჭრობა მოსობა და ამასთინად აქაურ მეკვიდრთა ცხოვრებაც შეეცვლდა. ცხლა მანანასავით მოვილან დარუბანდლები ამ დროს, როდესაც ამ საღებავს მუშტარი კვლავ აღმოაჩენდნენ. ამით არა მარტო ადგილ-მამულის პატრონები გაიძარბებოდნენ წელში, არამედ თვით ის ბგეავე მუშა ხალხიც, რომელსაც გაჭირება აიძულებს მთელი კვირა ერთ მანეთად იმუშაოს.

* * * გ.ზ. «Нов. Об.»-ის სწერენ ბათუმში, რომ 22 მარტს ბათუმის საბჭომ გადასწყვიტა, ვიშუამდგამლოთ, რომ ბათუმში შთავრობამ დააარსოს

(ნოყიერის საზრდათი) იკვებება, და ეცლარ უძლებს ამ ქირს მაშინ, როცა მცენარეული საზრდათი იკვებება. აღიარებს რა ემერიხი საზრდაობის ასეთს დიდს მნიშვნელობას, ეკითხება მერვე თავის-თავს, რა არის ამის მიზეზი, და ამ ნაირთა განმარტავს: სიმშობის დროს სისხლში შეეპირდება ხოლმე ერთნაირი ნივთიერება—ალბუმინი, რომელიც ემდგარი მებრძოლა ქირისა და უკველნარი ავადმყოფობისა და მის აღთვას იქერს მეორე ნივთიერება—გლობულინი, რომელიც იმავ სამსახურის ეცლარ უწყევს გავს. ამის გამო დიდდ საფრთხილოა ყოველივე მუცლის აღხი და სტამბაქის მოშლილობა, რადგან ასეთი ავადმყოფობა ხელს უშლის გავს საზრლო შეითვისილს და სისხლში გაძლიერდეს ალბუმინი.

ღობოსა, სუსტს, საზრდა-მოკლებულს გავს ეტანება, ქირს გარდა, ბევრი სხვა ავადმყოფობაც. დღიანა ფონმა და ბურეცნივმა გამოკვლილობით დაამტკიცეს ერთი ღარს-შესანიშნავი ამბავი: გარეგანი ავადმყოფობა, ეგრედ-წოდებული კანის-ავადმყოფობა, როგორც მავალითობრ,

გინანზია, შუაგულ ქალაქში მიეღუ-ნობით საუკეთესო ადგილი და გინანზიის შენობის ასაგებად გადაესხალთ 70,000 მანათი.

* * * 15 აპრილს სადამოს, 5 1/2 საათზე, წყეთას ქუჩასზე, მსჯელის მსხვერპლად მისეიდ დროგოვი უგუსოვი წყლასათის ობოლის სისხრად. ამ დროს თვისა ადგას ობოლი გადმოსქა და უმადრების ქვე მოჭეპა დროგოვი, დროგოვი გრძნობა მისხლად მოაქანეს ობოლისა და საქყანდლოში გატყყავს.

* * * ახვე დავს, საშუადღევს 2 საათზე, ახალგაზრდა ქუჩასზე, ტფილისის მსხვერპლად იანე ვარსამოვა რადგან ფულის ახვანობის გამო თავის მამას ზურბს ვარსამოვს წაქსეპა და ოთხეურ რეაგოვია ესრია, ტყვა დაფას და მარტვის სელს მოასკინდა. დაჭრადა სამკურნალოში გატყყავს და მომყინს ოქდელ აქეთ. დანახვას სოფ. ოქტაიანში დაიმჯდა და კლავ შესაქყობად დაეკუენ.

* * * 14 აპრილს შოღაფიას მეშუად ნაწყოლ ჩანტუბაქიუს და საბავჯავს ცნობა სულა ბატკანი მოქპაპუს დაიწვა არტაქუსა და ვანო მანდაშაილამ. ბატკანმა მეჭეპე არტაქუსს იძუტეს და სსამვე დანახვანა შესესხს გუბამა მისეს.

სამკურნალო დეპარტამენტის განცხადება სასანიარო კამისიისთვის შესახებ.

სამკურნალო დეპარტამენტმა განკარგულება მოახდინა, რომ ყოველ გუბერნიას და მარაში შესდგეს ქალაქის საბჭოსა, საზოგადოების სხვა და სხვა წოდებისა და პოლიციის წარმომადგენელთა და მექანალოთავს სასანიარო კამისიუი, რომელსაც ხოლერობის დროს და ხოლერის გაჩენამდე უნდა იზრუნონ თავ-თავის ოლებში სისუფთავისა და სისწინდის რეგულაცია; ამისთვის სასანიარო კომისიებმა ყურადღება უნდა მიაქციონ, რომ სახლის პატრონებმა გავრცელებული დასუსტებულ და ცუდად ნაყვან ცხვარს უნდად და იშვიათად ჰკიდეს ხელს ობოლ-ერს და ჯან-მრთელ ცხვარს. საშინდობის ასეთს დიდს მნიშვნელობას, ეკიდებ ქვეთს ცხვარს ფარში ბგერს, კვლავ გაუჩიეს სუსტი და ცუდად ნაყვან ცხვარს და ღონეოცი. პირველს გადაეღო ქეცა და მეორესი არა.

ეს კანონი, რომ ჯან-მრთელობა და ქრთა-მძლობა სრულიად დამყარებულია ნოყიერ, შემგროვებულ საზრდაზე, მართალია არა მარტო სულდემულ არსებთათვის, არამედ მცენარეულობათათვისაც. ჩვენში ყველამ იცის, რომ ამ უკანასკნელ დროს მრავალგვარი ქირის ავადმყოფობა (პარაზიტის მცენარის მუსრის ავლებს ამ სათაფრს მცენარის. ის არის ამის მიზეზი? ამის მიზეზია მცენარეს სიმშობი, მიწის სიღარბე. მცენარე საზოგადოდ იმით განირჩევა ცხოველ არსებისაგან, რომ აღავს არ იცვლის. არის-ი იშვიათი მავალითი, როცა მცენარე ვითომ აღავს იცვლის თავის-თავად, მაგრამ ეს საზოგადო კანონს

ასუფთოან და განსწინდონ ცხოვრი, საწავვე და ფეხის ოლაგები, ჯირგენი და სხვა... ვინც არ ასარულებს კამისიის ბრძანებას, სამართალს უნდა მისცენ, ვარ დადარბ-ლატყ ხალხისა, რომლის სახლ-კარისა და ცხოვრების გასუფთავება კამისიამ თვითონ უნდა იტვირთოს იმ ფულთ.

ამ მიზეზებისა აღსასრულებლად კომისიამ თავის წყურთა შორის უნდა ამოიჩიროს კაცები, რომლებმაც პოლიციის დახმარებით უნდა დათავლებოთ თითოეული სახლი, ცხოველ და ყოველი კუნძული, სანიტარულ მხრივ სიუკოდ ცნობილი. კომისიამ უნდა გააწესოს სხვა-და-სხვა ოლაგის სასანიარო რაზმები, რომლებმაც კომისიის-მიერ ცხადდ გამოკვლევის პლანით უნდა იმოქმედონ.

სასანიარო რაზმებმა ყურადღება უნდა მიაქციონ, რომ ქალაქებისა და სოფლების მცხოვრებლებმა სანიტარულ მხრივ საუკეთესოა, ქეპისა და მდინარეებში არ იხმარონ სასმელი წყალი; სასმელი წყლის ამოღებულ ოლაგებს ახლო დაკარძალულ უნდა იქნას ქუქიანის სარეცხის რეცხვა, ქუქიანს წყლის გარდასხმა და სხვა.

სასანიარო კამისიები უნდა ეცადნენ, რომ მცხოვრებლებმა აღდგენული წყალი იხმარონ სასმელად ხოლერობის დროს. ხალხს შესაქყებელი ადგილები, როგორც, მავალითად, მარტობი და მოედნებია, ყოველდღე უნდა დათავლიერონ სასანიარო რაზმებმა და, თუ რომ უსუფთოებამა, დაუყურებლივ გაასუფთავებინონ...

თუ რომელსავე ოლაგას ხოლერობის დროს დღეობისა თუ ბაზრობის დროს ბგერი ხალხი უნდა შეიკრიბოს, ხოლო იქაურობა ისეთი ქუქიანია, რომ გასუფთავება ვერ მოუხსნერით, მაშინ სასანიარო კამისის, გუბერნატორის შემწყობით, შეუძლია გამოიხმოვოს მანადგამს ქვეთა მინისტრისავან ნება-რთავა— აღიქმალოს დღეობა ამ ბაზრობა იმ გვარ ადგილებში.

სასანიარო კამისია დიდს გავრცელებით უნდა მოქმედდეს ხოლერის წინააღმდეგ ბრძოლის დროს,

ვერ არღვეს. მცენარე საზრდაობს მიუხე, ჰაერით და წყლით. მიწის ყოველივე ნივთიერება როდია გამოსადგი და მარტებელი მცენარისათვის. ზოგი მთავან მხოლოდ ფეხის მოსაკიდებლად და სიმგარისათვის სჭირა მცენარეს, ზოგი-ი მის არსებითად სჭირა. ასე სჭირა მცენარეთათვის, მავალ. კალის მაროლევი, ფოსფორის სიმყვე, მარტ-ნარევი ნივთიერებანი. ეს უკანასკნელი, აზოტ-ნახვევი ნივთიერებანი მიწაში მტკრე და ყოველ შემთხვევაში მათი რაოდენობა განასაზღვრალია, ამ ნივთიერებათა მცენარე ხარბად ჰკრებს, ითვისებს და ნაყვან იძლევა. ჩვენ ამ ნაყუფთ ვსარგებლობთ დღეს, ხვალ, ზგე, ერთას სიტყვით, განუწყვეტლად ვსარგებლობთ, მაგრამ სამავთიროს კი არავფის ვაძლევი მცენარეს. ბოლოს იმასაც შენათვლიდნა სურსათი, უძღურდება და ამის გამო ხდება მსხვერპლი ყოველ ნაირის ავადმყოფობისა. ეს არის აშკარად დამტკიცეს ალბერ რიგემ, ერთგვილმა, ვაგნერმა და სხვ, რომელთაც უპა-კვებს ჩვეულებრივი წამლობა ფილოქსერიან ვენახებისა ნახშირულ ვაგორბით. (СЪРНІСТАМЪ

რომ ხალხში ექვი არა დაბადდოს-არა და ამას გამო უსიამოვნება არ ჩამოვარდეს ხალხსა და მკურნალითა და თვით სასანიარო კამისითა შორის.

დაბადებული

(მოწერილი ამბავი)

ზორი, 12 აპრილს. არ შემოდის სიამოვნებით არ აღდგინწოთ თანაგანდობა, რომელიც გორის საზოგადოებამ გამოუცხადა გორის სასულიერო სასწავლებლის მასწავლებელ ბენ სოლომონ მაგლობაშვილს, რომელიც, როგორც მოგვხსენებთ, გადაყვანილ იქნა, თავის თხოვნით, გურია-სამეგრელოს ეპარქიის კანცელარიის მდივნად.

6-ს აპრილს გორის სასულიერო სასწავლებლის მასწავლებელი კორპორაციამ გაუშარბა მჭერი სადილი და მთა ბატევი სკა მის ხანგაძლიერ და უბიწო სამსახურს, პატევი სკა თავის წევრს, რომელიც 18 წელიწადს მასწავლებლობდა ამ სასწავლებელში. წარმოითქვა რამდენიმე სიტყვა ამხანაგთაგან. ორატორთა მოიხსენიეს მისი დეაწლი, როგორც პედაგოგისა, როგორც სასწავლებლის კანცელარიის საქმეთა-მწარმოებლისა, როგორც საზოგადოების წევრისა, როგორც ლიტერატორისა და როგორც სანთა და სხვა მწოდების ხალხის კაცი.

8 აპრილს გორის საზოგადოების უეთესმა წარმომადგენლებმა გაუშარბათეს ბენ ს. მაგლობაშვილს ხალხი გორის კლდეში. სადილს დაესწრა ოთხმოცამდე კაცი. იყო მოწვეული სამხედრო მუსიკა და ჩვენებური ტაბლი დღესუცი. სასამაროება სანახავი იყო ეს კრება სხვადასხვა სასახურისა, უწყვეტად და ერის წარმომადგენელთა. აქ ბრძანდებოდნენ მარხის უფროსი, მსახულნი, დირექტორი სასტატო სემინარიისა, მასწავლებლები და სხვადასხვა სასწავლებლებისა, მოხელენი სამხედრო და საერთო უწყებისანი; განგებ ჩამოვიდნენ ზოგიერთი თავად-აზნაურნი

УЛЕРОДОМЪ), ვენახების წყლით წარღნა და სხვა. რა გამოვიდოა, მჭვირობდნენ ეს სწავლულნი, რომ კიდევ სრულიად მოესპოთ დროებით ჩვენს ვენახებზე ფელოქსერა, დღეს ხვალ ამ ჩვენ დაუფლურებულ ვენახებს ისევ შემოსევა და განადგურებოსო. ის არა სჯობია, მიესკეთ ვახს საკადრისი პატევი, შევესურებოდნენ მისა-ნიადავს დანაკლისი, მოვადლონიერთ ჩვენი ვენახები და შვიდმცენარით ფილოქსერასთან ბრძოლა. მართლაც და ამატრებს დაპოხიერეს მამული ქაშირის ნივთიერებით (ფოსფორისა და კალის მაროლევით) და ამ სასწავლებლის სრულებით გამოაკოცეს სკა თავიანთი ვენახები და ფილოქსერა სძლეეს.

აქედან სჩანს, რომ ჩვენის ზოგრა არ იყოს, სმაჰმა დიდდ შენარეო ყოფილა. ეს, სტყვით, ყველამ იცოდა და დიდი გამოკვლევა ამის არ ეტყობოდა, მაგრამ ის-ი ყველამ არ იცის, ვგონებ, რომ ზომიერი სმა-ჰამა ნოყიერის სასწავლებლის მასწავლებელიც არის და დიდდ საფარველიც ყოველ-ნაირი ქირისა და ავადმყოფობისაგან.

მაზრისა, დაესწრნენ სადილს გორის
გაქარნი და მოკლოქენი.

სადილი დაიწყო სამს სათაზედ
შემოვიდა თუ არა ბენი მგალობლი-
შვილი კლუბის დარბაზში, დაუტრეს
სამხედრო მუსიკა; ყველანი სათათა-
და მიესალმნენ და შემდეგ მიიწვიეს
სადილად. თანდათან შედგნენ ძემ
ერისთავამ აღდგარძელო და უფრო
შესაფერა სიტყვა. სიტყვა წარმოთ-
ქმნეს საისტრატო სემინარიის დირექტორ-
მა ბ.ნ. ბ.ნ. სტრუვეციკო, მასწავლებ-
ლებმა და სხვათა. თ.ნ.დ. დიასამიძემ
საზოგადოების სახელით მიიკრიბა ბ.ნ.
მგალობლიშვილი. აღმოში წარწერით.
ყველა ამ სიტყვათა პასუხად ბ.ნ. ს.
ბ. მგალობლიშვილმა დიდი ძალად
დაავიწყებოდა საზოგადოების, მეტლ-
რე სხვათა ერის წარმომადგენელთა ამ
გვირ თანაგრძობისათვის და, სხვათა
შორის, უფროა: ევ თქვენი თანაგრძ-
ობა ჩემთვის იქნება დღემდე, რომ
მეტილი ყოველთვის წინ უნდა წავიშ-
დებოდე და მით გაუმწვევდე; მაკ
აქვეს სიყვარულს სიცილილიდ არ
დავიწყებო. საათის შვილზედ, კლუ-
ბიდან სახლამდე მუსიკით მიაცილო
ხალხმა ბ.ნ. მგალობლიშვილი.

მეორე დღეს ბ.ნ. მგალობლიშვი-
ლი გაემგებოდა ფოთს. ვახალმდინ
ბევრნი გაჰყენენ; ზოგმა რკინის გზით
სხვადასხვა სადგურამდე გაიქცა.

დიადი სასიამოვნოა, რომ საზო-
გადოება ასეთის თანაგრძობით ეკი-
დება ისეთ მუშასა და მოღვაწეს,
რომელიც სიმდიდრითა და გვირი-
შვილობითი არ არის შესაძენი,
არამედ გაუმღებულობისა და პატიო-
სანის საზოგადო მოღვაწეობით!

სეთილი

გაზრდები დავით ბარნაშის უბან ნოსი

№ 2. აქ, სახელობის ლეონისა
ჩვენ პატრონმან მეფემ აღესპარდებ
სიე უფროსმდე ყაზია გასათავებელი
წიგნი და ნიშნი გკადრეთ და მო-
გახსენეთ თქვენ შვილებსა და ცათა
მობაძაძესა, ახალსა იერუსალიმსა,
კათოლიკე დედა ქალაქსა მცხეთისა
საყდარსა და წმინდასა მეფესა, სასო-
სა და შესავდებებელსა სულსა ჩვე-
ნისასა ქართლისა პატრიარქსა კათა-
ლიკოსსა შოის მს. ეპისკოპოსსა, ოდეს ყა-
ზია ვითარებისა და შილილობისგან
მცხეთისა და გარსჯისა უდარბოს
მამულთა მათნი მემკვიდრენი შემე-
ცილნენ და რაცა არავსა აქით მცხე-
თისა მამულთ იყვნენ, მეფეობით
რომელთამე მიიტაცეს. ვქვენი მო-
კითხული და რა გავრცა გვაბრთებ-
და, ძველნი გუჯარანი და სიგელნი
მო ახმევიწინეთ და, ვითა არავის
მართებდა, ავრე ჩამოხსენით და
არავის რა საქმე დავაღებინეთ, არა
დიდება და არა მკითხეთ, რა გვარ-
ა არავინ ღირს ყოფილა: ჭკუჭკუ-
ტუს ფიარდას ჭკუჭკუტას მისა მოგო-
ბასათვის ნატყუარი სიგელი დეფე-
რინა ვნათის, ვარდას და დუქს-უბნის
სა და, რა გვარაცა ტყუილი იყო,
ავრე გავცულებთ და ყვითთა გარ-
დასწყდა და უდაზნოსავე დარჩა. ამას
გარედ რაცა გარსჯისა უდაზნოსა მის-
მულნი არიან და გუჯარები ძეს მო-
კითხისა და შთას აქითისა, რა გვა-
რათაცა ამას წინად ჩვენი გვართა-
გან ხელშეუვალი ყოფილან, მით
წყითთა დაგობტყუილთა და მოგახს-
ენეთ, და არავით რი საქმე დაიდვის

გარსჯისა მამულთა და მზღვარსა.
გვერიდ ამას გარედ ერწოს ორი სო-
ფელი სოფელთა და გორანს მითითა
მზღვრითა ერთობით ყველანი, რა
გვარაცა ძველთა გუჯარათა შიგა სწე-
რა—მაშეწმად მითითა მზღვარითა;
საცეს-საქმას; ძაგნაფრანსათ, რაცა
მცხეთისა არის—ჯურა, ჯაჭვი, ფო-
სოკი, კუტყავსი, ორანდა; კუმბინი
კაცი ამას გარედ ნიშნობის ძისეუ-
ლისა მამულისა და ოქრობორის შვი-
ლისა. მამული გარდაუწყვეტელი და-
რჩა და სააფხოს კარი არა დაგვიტ-
როს; და ვისაცა მცხეთისა და გარე-
სჯისა მამულთა სახე ედევსა, იგი საბე-
რითია გადასწყდეს. აღესპარდებ
ქორანიკონსა რეც (=1438 წ.) გ.მ.უ-
კარი, როგორც № 1. შვენიერია
ამტიციკეს ქ.სხავრების მოთბო-
ბასა მეფე აღესპარდებ. იხ. ქ.ს.ე.
473 და 474 გვ. ზეგნელის ძემ პრა-
კობი, ჩემის ოქვითა; არის ქვერმედი
ეპისკოპოსი, სოფ. ზეგანი ძველად გვე-
თქონდა ქვერმის ეკლესიასი, შემდეგ
შეუქმნა სასურებლად ქაჭავიძისა და
დღეს მეუღესთან ერთად ეკუთვნის
რუსეთის საუფროსწული უწყებასა.
ზეგანში არის საგნისკოპ-ისო ყოვლად
წმიდის მონასტერი ფრიად შესანი-
შნავი ბევრის ჩხრით. იყო მეფეთა
სადგომი სახაგულთად. კათალიკო-
სი შიო ვინაგებდა საქართველოს
ეკლესიასა 1431—1439 წწ-ებს
შორის. სოფ. ნოდკორა—ნოდკორა
(ერწოსსაქენ) შესანიშნავია თვის პა-
ტარა საყდრით, რომელშიაც ასევე
ლაგია წმ. არჩილ, მეფე საქართველო-
სი, +718 წ. სოფ. ბიწმენდი და ძა-
ნაკარა მდებარეობს საგურამოს მხა-
ლობად, არაკველდ. უკანასკნელი
არის სამშობლო თამარ დედოფლის
დღირადელ მოღვემისა მანაკარე-
ლისა.

სოფ. ვანთა მდებარებს თელავის
მხარეში, რომელიც სოფ. აკურასთან
(ახურა) ერთად შეადგენდა დავით
გარსჯის უდაზნოს სამკვიდრს.

ს. სთილოლი

ნარკვევი

(ეურნად-გაუთებლიდან)

მარმან გაზაფხულზე რუსეთის
ვაჭრობებში ძლიერ ბევრსა სწორდ-
ნენ ეგზანების შესახებ. ამბობდ-
ნენ, რომ საუკულო სასწავლებ-
ლებში ეგზანები სრულიად მეტი
და უსარგებლოა. წელსაც ამას
ამტიციკებენ. გაზეთი Р.ე. В.ს.ი
სწერს, სხვათა შორის, რომ წველს
ყველა სასწავლებლებში სწავლა
გვიან დაიწყო და ამიტომ უფრო
საჭირად მოუაფის ერთისა ტელსი-
დგან მთავრ კლასში უკეზანები-
დაცაყვანათა. საზოგადოებ ეგზანე-
ების შესახებ გაზეთი ამბობს:

ლი ხანია დამტკიცებულა, რომ
ეგზანების წიგნის მეტი არა მოკლო-
ბა მოუწევთათვის. კერძო სკოლებში ეგზანე-
ბის თითქმის არავითარი მნიშვნელობა
არა აქვს. სახელწოდება სკოლშია
სიცილილიდ ხელა შეხსიონდ ეგზანების
მნიშვნელობა. სხვათა შორის პეტერბურ-
გის ოლქის სასწავლებლებში. საქორა,
რომ მოწაფენი კლასიდან კლასში გადა-
იყვანონ იმის მიხედვით, რა უსწავლობთ
მნიშვნელობა. სხვათა შორის პეტერბურ-
გის ოლქის სასწავლებლებში. საქორა,
რომ მოწაფენი კლასიდან კლასში გადა-
იყვანონ იმის მიხედვით, რა უსწავლობთ
მნიშვნელობა. მასწავლებელი უფრო მეტს ყ-
რადღებს მიიქცევს სწავლას და მოწაფე-
ნიც უფრო ბეჯითად ისწავლიან.

საქორაოთ, დასძინს გაზეთი. რადე-
ნაც შარშანდელ ხოლმის გაზეთის
დრო შემოვიდა, წელს მინც სკოლან,
რამდენად კარგი თუ დელი იქნება ეგ-
ზანების მოხალისე.

**

გაზეთი „С.-Петербургскій Вѣ-
домості“ სხვათა შორის სწერს: ლი-
დი ხანია თინანსთა სამინისტროს ვა-
ნსრ ხვა ჰქონდა, არაყის მონაპოლი
დაეწესებინა, ე. ი. თვით მთავრობას
მოკლედა ხელი არაყის ვაჭრობისა-
თვის. პეტრობრენდენ, რომ ამ საშე-
ლებით სახელწოდება შემოსავალსაც
მიუგებებდა და ხალხშიაც ცლოთობა
მოისპობდა, როგორც ვიცით, ამ გან-
ზახივად არაყის ბაქსაც მომუშავეს მა-
გრამ აქციის მოხელეებმა სრული
თავისი ყურადღება იმის მიაკციეს,
რომ, რაც შეიძლება მეტი შემოსავა-
ლი ჰქონდეს სახელწოდებას არაყის
აქციისგანა და იმსარაგინდადივიდე-
და ხალხში ცლოთობა მოესპოთ. თუ
მინაპოლი დაწესდა, ასეთივე საქმე
მოხდება. მთავრობის აგენტები ეცდ-
ებიან, რაც შეიძლება მეტი არაყი
გაეყდოთ, და ექვი არ არის, რომ
ხალხში ცლოთობის მოსპობად არაგინ
აღარაფერს იფიქრებს. ნდვრც იმას
დავივიწყებთ, ამბობს დასასრულ
ზეგნობსებელი გაზეთი, რომ ხალხს
არაყის ვაჭრები არ უყვარს და აზი-
ტობ, ექვი არ არის, არც მთავრო-
ბას ის აგენტები ეყვარება, რომელ-
თაც არაყის ვაჭრობისა ჩააბრებენ, და
ეს-კი მთავრობისათვის სასურველი
არ უნდა იყოს.

**

„Вѣстн. Европы.“-ს უკანასკნელ
ნომერში დაბეჭდილია სხვათა მო-
ხროს:

განსვენებულ ქ. მოსკოვის მოურავს
ნ. აღმუცევის შესახებ გაზეთებმა სხვა-
დასხვა აზრი წარმოთქვეს. ერთს გაზეთში
ყვანა: აღმუცევი დღეს ბატკისა სკეპში
საზოგადოების წარმომადგენელთა აზრს და
იჯარებოდ ტყუილდებულ მასლაობი.
ეგაგებოდა ვარდმე ყოველ გვირი პარ-
ტიობა და სტილიდ და ოპოზიციის და-
მობას, ხოლო ყველს ახლოვედ უფლე-
ბას ვინერესა და ზეგნებულის აზრისა
და სიტყვის წარმოთქმისა

ეს აზრი არ არის შესწავლადელი.
ჯერ ერთი, რომ ოპოზიციის დაშობის
სწორი და პარტიისცემა საზოგადო-
ბის წარმომადგენელთა აზრისა ერთ-
მანეთში სრულიად მთა უთავსებელია.

ყველა ახლოვედ უფლებას თვით
აზრი და სიტყვა წარმოთქვა, თუ ეს აზ-
რი და სიტყვა ზეგნებელი და გონიერი იქ-
ნებოდა. მეორე ვინ არის აქ მსაჯული,
ვინ უნდა გადასწყვიტოს, რომელი აზრია
გონიერი და ზეგნებელი? რასაკვირველია,
იმან, ვისმა მოკლებდამაც ეს აზრი და სი-
ტყვა გამოიწვია, და ექვი არ არის, რომ
იმასაც ის აზრი მოეწონებოდა, რომელიც მის
საკუთარს აზრს ეთანხმება, და რაც-კარ
ეთანხმება მის აზრს, ყველა ის შეუგნე-
ბელი იქნება და უფუფერიც. მეორე სა-
ბელი ოპოზიციის დაშობისა, პარტიის
აზრისა. პარტიისცემა ეხიან ყველა იმთა,
ვინც ზეგნევიწინადადდება, სულ სხვა
ის ცაცები, რომელიც მე მომეყვებინა, მე
მშობლი. აი ისინი ყოველად პარტიის
აზრან... თუ ასეთი აზრი გავრცელდა სა-
ზოგადოებაში, უმეცლოთა, უმეტესობა ერ-
თად მოიფრის თვისა, უმეტესობას ალა-
რათობა მალა და გავლენ არ ექნება,
და თუ აქვენი მწვე კაცი ჩავიბო, რომე-
ლიც უსპობანავდ ძალიე მოსდეს და უფ-
ლებაცა აქვს, უმეცლოთა, ყველა საქმეს თი-
თონ ჩაგლბებს ხელში და თითო მკარბო-
ბლობს მოისურვებს.

რუსეთი

ამ დღებში დასრულდა საგანგე-
ბო კრება ქ. მოსკოვის მყრანათა.
სხვა საქმეთა შორის კრებამ განიხი-
ლა, როგორ უნდა ასარაღოვონ და
გამოკვეთონ ღარიბი ხალხი ამ დღე-
ობებში, სადაც ხოლერა გაიწვია.
კრებამ გადასწყვიტა, რომ ბარტო იმ
ადგილებში მცხოვრებო-კი არ უნდა
მივიტოლო ჩვენი ყურადღება, არა-
მედ ყველა გუბერნიისს, სადაც-კი
გაიჭრებულა ხალხი, რადგანაც ხო-
ლერა უფრო იქა მძინვარებს ხოლ-
მე, სადაც სიღარიბე-სიღატაკე დახე-
დება და ხელს შეუწყობსა.

რუსეთის თითქმის ყველა სოფლე-
ში მზებდებია ისეთი ოჯახს, რომ
მელსაც არავითარი სახსარი არ მო-
კრებდა ცხოვრებისა. რა თქმა უნდა,
რომ თუ ასეთს ოჯახში ხოლერა გა-
ჩნდა, არ დაინდობს სიმშობისა და
სწუტვილის გამო დაუძლიერებულთ
და სწორედ ამ მიზეზის გამო ხოლ-
რასთან ბრძოლა ყოველდ უშუშ-
ლებელია. და იი ამიტომ სო-
ფლებში მთელი ოჯახბა სწყტდება
ხოლერა. ექვი არ არის, საქორა,
რომ მთავრობა დაეხმაროს სოფლად
გაიჭრებულს ხალხსა. ხოლო რად-
განაც ბარტო თვით ერთბა არ შე-
უძლიან ყველა გაიჭრებულთ ხელი
გაუწვიდნოს, ამიტომ ძველ-მოქმდე-
ბის უნდა მიზნობოთ ხოლმე. თვით
სოფლის-კი შეუძლიან მხოლოდ იმ
ეროლის ღარიბ ოჯახს შეეწოდოს, სა-
დაც ხოლერა გაიწვია.

კრებამ ყურადღება მიიქცია აზრ-
დევ იმ ადგილებს, სადაც ბევრი
ლოლი ხოლმე ერთად შვებოვლი.
მიგლითად: პატარა ქალაქებში, რე-
ის გზის სადგურებზედ, ქარხნებში,
მონასტრებში, იამბურებში, სკოლე-
ბში, საპატრიარქოებში და სხვა. ყველა
ამ ადგილებში ძლიერ საშიშოა ხო-
ლერის გაიწვა. ამიტომ კრებამ გადა-
სწყვიტა, რომ ამ ადგილებს განსაკუ-
თრებული ყურადღება მიიქციონ სა-
სანიტარო დასებება და გაიჭრებულ
ხალხსაც შემეწოდოს აღმოფრინონ და
კარგი სასწული-საქმელი მიაწოდონ.

წვილი ამაგი

— სტამბუში ასოთ-მწეონსა ისეთი
ცუდს ვანასათვის მარეკვად ვარეკობაში
მეცობან, რომ მთა შორის კათი-ობად
უფრო მეტა კვება უდროოდ, ვადრე
საზოგადოდა სხვა მუშათა შორის. ეყ-
დაზრედ უფრო ვანას დაშაფლურებელი
ასოთ-მწეობათთვის არის—1, მუდმივა
მუშობას თვალბას, რომ სულ-საწერი
სწორედ და მართლად ამოავსონ, 2, სე-
რდისა და თითუბის მოქმედება წვიობის
დროს, 3, მუდმივ ფესხედ დროს, 4,
სეთქება ასეთის ჭვიობს, რომედსა
უფრო იფლტუბობს და მთელს სსეუ-
ფისათვის მარეკვად ქამაური და მესხ-
ური ნაწილები, 5, უსობო და მტ-ს-
მეტა მოქმედება ეფლის-უქანისა, 6, ჩა-
სუშაქება ტყეის მტკვარისა, რომელიც
წამლად, წამლად-გადასუფლდ სასწეობს ასო-
ბასაგან რეკვადება სტამბუში.

მეყრდნობს გოტივი 97 ასოთ-მწეობს
გაგნიობა თვალბი და აღმოსნდა, რომ
31 დაბეჭდული და შორს ვერ ქე-
დავდა, 21 ახლოს ვერ-საწვდა, შორს-
ვი ვარგა სუდავდა. 59 ასოთ-მწეობსა

29 ზეგი აეუ, უსათვალბოდ მეუშობა
არ შეეკობათ.

სტამბის მუშათა სამწეობარა მდგო-
მარობის განკარგება პირდაპირ-მოკლე-
ობასა მწეობას და ლიტერატორას, რომ-
მდედაც ას სავეთ მანც უნდა გაუწიან
ასოთ-მწეობას, თუ ასე არა შეუქდათი-
არა, რომ გარეკვით სწერის თავანობა წე-
რდება: გამორდებობს და გამოკვედობს
დამტკიცებულად, რომ ცუდ სულ ნაწერს
აწეობს ყველსად უფრო მეტად უფუ-
რებს თვალბებს და მხედველობას სტამ-
ბას მუშებს.

— ელექტრონის ძალა სწორედ რომ
სასწავლო-მომქმედა. ელექტრონის ძა-
ლით დაჭკობა მოკრებობა, ელექტრონის
ძალით დაჭკობა დეკრეობა, ელექტრონის
ძალით ორა, სხვა-და-სხვა ქალაქში შეო-
ფე გვიკომანსის ვალანსკვას, ელექტ-
რონის ანათვის სასლებსა, ჭქუწებს, ელექტრონი-
კუჭურსაგან ზოგაერთი ვად-
მეთობას.

სხვა აღმოსნდა, რომ ელექტრონის
ძალა შეუკრებასა მანც ვანასაგან უფობდა.
მართლად, ჩვენსა გვლებსაგან ე. იფხვს,
რომ ელექტრონის (ვლკას, ქუხისა) დადა
საშენებლობა იქვს მუერსაგანობისათვის,
მაგრამ ამ ორისა ვანად ეან მოა-
ფერებდა, რომ შეიძლება ელექტრონის
ძალით დადა-მანც განხორცვარდეს და მოს-
კვლი გაქმნასაგან.

მანსისა გუბერნიასა ერთს მემამულეს
ნარკვევის თავისა მამული ორად გაუქვია.
ერთს ნაწილში, სადაც ელექტრონის ძა-
ლა უხსნობს, გრვლიებით უფრო უჭეუ-
ბისა მისაგანდა ყოფიდა ზურისა, ჭქონისა
და ყოველ ვარს ბასტეყვობისა, ვად-
რე ამხელდა მთავრ ნაწილში, სადაც
ელექტრონის ძალა არ აეო ნაწილში.

— რუსეთის ერთს რეიანს გზაზედ
შემდეგი ნაწილი მოსხარდა. მარტობისა
ერთს ვანანში, რომელსაც ვარდადუდ
აეო თამაქოს მოწევა, ერთმა გრვმა
პანაროსისა წევა დაწეო. მთავრ მეტ-
რამა მანსისა და უთხარა, თოსთო, თუ
პანაროსისა მოწევა გრვანებთ, ამ ვანოსა-
გან გრვანებთ; პარკვლას ამ თსაგანს
სრულად ყურადღება არ მიიქცება და ასევე
განხარობ პანაროსისა წევა. მანს უგ-
ნობა მარტო წამოდა; კავთას სასანი-
ლობს ვაჭრე და შედეგო განახენი გა-
მაცხადება; მე, მუსქისა ნაწილანამა, ამ
უხსნობს გრვს, რომელს ვანასაგან მან-
ობად სავაგურის ვანდარმა გვარეკვებს,
მთესეკვ 15 მანათა ვარობს, გისათა სა-
მანისტროსა წესდებას და რდეკვასათვა-
სთა.

გასართობი

წინადა პარეოში, ძალან რომ მოე-
წინებოდათ რამე, ატყუადენ: სე ტრე
შე! ე. ი. ეს ძალანს შივი არსიო,
(შივი გამოიხსნადა თერძი იყო). მას
ხედა, რც რუს-უფანათა ვაქმარა
დასასად, ამამებენ: სე ტრე სმამ-
ისი! სე ტრე ვეყარ! ე. ი. ეს ძალანს სა-
მოკარას! ეს ძალანს ხაზადადა არსიო!

წარილი რძალავის მიმადი

თქვენი ვანსობის 60 №-ში აეოა
ბეჭდვლია ცნობა, ვითამც თელავის მთა-
რეკვება მოსამართლე მე შიდას დლით
ცისე და ორი თმხინა ვარობს ცვამის-
ყოფისა, მღერდის ნ. ვარდავას შერც-
ფილავისათვის. რომ ეს და წარსულ წლის
ივრეობის 49 №-ში ჩემ შესესხე დაბეკ-
დავდა ცნობაც მართლად არ ანას, დასამ-

